

Kollár K. Attila:

Természetjárás

Vizalatti természetjárás

Erdőkertes, Délegyháza, Tata, Adria, Görögország, Bulgária...

Repülőgéproncs, vizalatti házikó, kicsi naphalak, rákok, biborcsigák, óriási kagylók, murénák, cápák, amphora töredékek, hajóroncsok...

Sajátgyártmányu szigonyok, fényképezőgép tokok, sky anyagu buvárruhák, NIKONOS fényképezőgépek, audióreserves reduktorok...

Buvárturák vonattal, hátizsákkal, buvárturák gépkocsikkal, több gumicsónakkal, csónakmotorokkal, nagyteljesítményű légzőkészülékekkel...

Mind-mind emlék. Mindenkinek mást és mást jelent... Az elmúlt 15 évben sok száz tura volt... Sok-sok száz résztvevővel, sok száz merült órával, s elmondhatatlan számú élménnyel. Nehéz erről összefoglalót készíteni...

A DELFIN megalakulásakor célul tűzte ki a vizalatti ismeretlen világ megismerését, a szerzett tapasztalatok, élmények mind szélesebb körben történő ismertetését...

Eredményeink és tevékenységünk értékelésekor megállapíthatjuk, hogy e célkitűzéseket megvalósítottuk.

Az első években figyelmünk a hazai, különös tekintettel a könnyen megközelíthető Pest megyei tavak felé irányult.

Merültünk, fotóztunk, repülőgép-roncsot emeltünk ki, gyűjtöttük a vízi élőlényeket, preparáltuk, kiállítottuk őket...

Merülési tapasztalatokat szereztünk, felszereléseinket tökéletesítettük...

Merültünk télen és nyáron. Emlékezetesek voltak a jégálmérülések. A téli jégálmérülések közül a Budapest szívében lévő Feneketlen tavi merülések talán a legemlékezetesebbek. Ujságcikkek, számtalan nézelődő, érdeklődő, és sikerélmény...

Nyáron a tenger felé vette útját mindenki, aki tehetett. Hosszu-hosszu éveken keresztül - de még ma is - a legelérhetőbb búváraink számára Jugoszlávia, az ADRIA.

Szerveződtek szabadtüdő vadászturák, légzőkészülékes csoportok, forgattak filmeket, készültek dia felvételek ezerszámra...

Merültek búváraink a jugoszláv tengerpart szinte minden nevezetes helyén. Élményeikről, munkájukról könyveket lehetne írni.

S itt kell megállni. Az édesvízi és tengeri merülések biztosították azt, hogy tevékenységünk kiszélesedhessen. A merülés gyakorlati és technikai fejlődése tette lehetővé, hogy egyesek a vizalatti barlangok, egyesek az ipari tevékenység, egyesek a versenysport felé forduljanak. Természe-

tesen a buvárturák jó alapot biztosítottak egy sor kiegészítő tevékenységünknek is, így előadások, kiállítások "alapanyagát" képezték. Jó alapul szolgáltak egyéb buvár tevékenységekhez - bemutatók, NSM merülések - is a turatapasztalatok.

Egy különös folyamat alakult ki. A buvár tevékenységi kör kiszélesedése a "specializálódott" turák számának növekedését és a "hagyományos" tavi tura tevékenység csökkenését eredményezte. Statisztikai adatokkal bizonyítható, hogy az elmúlt 5 évben lényegesen kevesebb volt a "klasszikus" értelemben vett tura, mint az első 5 évben. Mi lehet ennek a magyarázata?

Több okot említhetünk meg. Így első és talán legfontosabb a megfelelő hazai buvárvizek hiánya. Általában a buvárkodásra alkalmas vizeinkben is kis látás távolság, kis mélység található. Továbbá egyre nagyobb gond a kisebb tavak "kisajátítása". Megszámlálhatatlan ma már a horgászok, az üdülőközösségek, a tsz-ek "tulajdonában" lévő kisebb-nagyobb tó.

A régi közmondást kissé kiferdítve igaz az, hogy "sok horgász buvárt győz". Sajnos a "közösségi kisajátítás" komoly gondot jelent a vizalatti természetjáró buvárok részére. Célszerű lenne közösen, országosan a buváregyesületeknek e jelenség ellen egységesen a BTSZ, OTSZ, Könnyűbuvár Szövetség segítségével fellépni. Ma már egy buvárverseny megszervezéséhez is nagy nehézségekkel lehet csak tavat "biztosítani". Sajátos és különös helyzet ez.

Komoly gondot jelent a környezet szennyezés. Az ipari és

háztartási hulladék által "tönkre tett" tavak száma nagyon jelentős.

Másik lényeges ok, hogy a "specializálódott" buvárok elsősorban szaktevékenységüket végzik. Így szabadidejük kötetlen turázásra nem sok marad.

Több olyan, buvárkodásra alkalmas terület van, amely természetvédelmi szempontból védett. Ide eljutni nehézkes. Központi és helyi szervektől írásos engedély, kísérő, tevékenységi kör korlátozása, esetenként a tapasztalatok írásban történő rögzítése, mind-mind a tura megszervezését-előkészítését "elrettentővé" teszi.

Jogosan felvetheti bárki azt a kérdést, hogy az új jelentkezők, tagok miért nem turáznak többet. Egyszerű a válasz. Új buvárok vagy célirányosan jönnek a DELFIN-be, s versenyzők, vizalatti barlangkutatók kívánnak lenni, vagy pedig féléves próbaidejük alatt "döntenek", hogy melyik tevékenységi körben akarnak dolgozni.

A hazai tavi turák számának csökkenésével fordított arányban növekedett a speciális turák száma, így összesítésben évről-évre magasabb a turanapok, a résztvevők és a merült órák száma.

A vizalatti természetjárás egyik legnépszerűbb ága volt a 15 év alatt a tengeri turázás. A fejezet bevezetőjében már ismertettünk néhány gondolatot a tengeri turákról.

E területen szerzett tapasztalatainkat a továbbiakban összegezzük.

Jelenleg is a jugoszláviai Adria partszakasz a legideálisabb terület magyar könnyűbuvároknak. A csodálatos tengeri élővilág, a viszonylag nagy mélység - 70-80 méter - könnyen megtalálható. Könnyű az utazás, ide vonatkozik a legtöbb tapasztalat.

Sajnos komoly gondot jelent az egyes területek és egyes években alkalmazott teljesen eltérő hatósági előírások, amely több esetben a programok teljes átszervezését eredményezte.

Esetenként a hatóságok "önkényessége" komoly gondot jelentett, bár nem mindig ok nélkül emelték fel szavukat, szabtak ki birságokat. Ennek ellenére az Adria igazi buvárparadicsom.

Görögországról kevés tapasztalatunk gyűlt össze, gyönyörű környezet, kellemes-előzékeny lakosság, hatóság, azonban buvár szempontból alacsonyabb rendű terület készülékes merülések szempontjából eddigi tapasztalataink szerint - a merülésre engedélyezett helyek -, mint az Adria jugoszláviai szakasza. Szabadtüdős buárvadászok számára komoly lehetőségek vannak viszont.

Bulgária buvárok számára "kerülendő". Rossz tapasztalatokat szereztünk az engedélyek beszerezhetetlensége, a csekély 10-16 méteres vízmélység s ellátási problémák területén.

Magánutakon több DELFIN buvár eljutott egzotikus vizekre - Kuba, Maldive -, a Földközi-tenger különböző részeire. Ezek egyéni vállalkozások-kezdeményezések voltak, így itt erről további részleteket nem ismertetünk.

A vizalatti természetjárásból bontakozott ki a DELFIN mai, a buvárkodás szinte teljes körét kimerítő tevékenységi köre.

Számtalan emlék, számtalan szép élmény... Reméljük, sok-sok éven keresztül még sok örömet fog okozni a mai és a jövő DELFIN-eseknek...

"Szárazföldi" természetjárás

A 15 év alatt számtalan turát szerveztünk, mely csak közvetett úton kapcsolódott a buvárkodáshoz.

Ilyenek voltak a kisebb-nagyobb folyókon - a Tiszán, a Kőrösökön, a Dunán, a Turon és még más folyóvizekben - rendezett csónakturák. Évről évre a víz, a nyugalom és a természeti szépségeket kedvelő szakosztály-tagjaink kisebb-nagyobb csoportja hajóra kapott, s rövidebb-hosszabb csónakutakon élvezte a vízfelszín örömeit.

Az utolsó öt év téli programjai között sűrűn szerepelt si-tura. Si-tura az Alacsony Tátrában, si-tura a Magas Tátrában, Lengyelországban, hazai siterületeken. A DELFIN versenyzői éltek a magashegyvidéki, téli edzőtáborok adta jó alapozó edzés lehetőségekkel. Hozzájuk csatlakoztak még sokan télbarátok, siimádók, hegyvidék-szerelmesek.

A hegy az azért van, hogy megmásszák. Így hát több tura szerveződött sziklamászás, ereszkedési gyakorlat célzattal. Felvetődhet a kérdés, hogy egy buvárnak miért kell sziklát másznia, vagy ereszkednie?

A vizalatti barlangokban az uszható víz elérése - sajnos - nem közelíthető meg minden esetben lépcsőn, liften. Így számos olyan barlang, barlangrész van, ahol a szárazbarlangi vagy sziklamászó tudást jól lehet hasznosítani. Így ezek a "száraz turák", valamint a szárazbarlangok bejárása, kuszása, mászása fontos kiegészítés a barlangász buvárok számára. A

vizalatti barlangkutatói tevékenységünk megkezdésekor több buvárunk sziklamászó tanfolyamot végzett el az "alapfogalmak" megismerése céljából.

Az elmúlt években nagy népszerűségnek örvendett a "vasaló-deszka vitorlázás", a "szörfölés". Többen féltik, illetve féltették a surf-től a buvárkodást, mint komoly konkurens-től. Népszerűsége a mai napig sem csökkent. Érdekes szórakozás, jó kiegészítője a buvárkodásnak.

S végezetül szerveztünk mindig turákat a természet szépségeinek megcsodálása, megörökítése végett. Lehet, hogy nem volt víz, nem volt barlang, nem volt zsomboly, de volt egy csodálatos erdő, vagy jégkristályok, vagy virágok, melyek mint a természet egyes csodái élnek örökké a résztvevőkben...